

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звычайні приймають ся по півні 10 кр. від стрічки, а в «Надсланим» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Гагска конференція.

Сімнадцятого серпня 1898 р. видав цар Никола зазив до європейських держав в справі часткового розброєня. Від сего дня до 18. мая с. р., в котрім збере ся між-державна конференція в Газі, мине як-раз девять місяців. Якою буде дитина, що вродить ся? — годі пересуджувати. Доси звісно лише, що Росія, давши почин до гуманного діла, сама в сих девятьох місяцях, не коньче остала вірною царському зазиву, а через весь той час заходила ся дуже пильно коло побільшеня своїх воєнних сил.

І так вже 20. вересня минулого року вийшов царський указ, котрим велено скріпити воєнну флотилію на Каспійськім морю. В падолисті (15.) минулого року розказав цар Никола будувати два нові панцирники на Чорнім морю. В грудні (14.) вийшов указ на будову 10 торпедовців, а а 20. грудня минулого року визначив міністер маринарки з волі царя 90 мільонів рублів на скріплене воєнної російської флотії взагалі. Сим покінчено минулий рік. А сего року? Сего року визначено указом з 12. січня на скріплене сухопутних воєнних сил 34 мільонів рублів, а на побільшене маринарки опять 16 мільонів. Указом з 18. січня побільшено воєнні залоги на афганській границі о 20.000 людей, а 19. січня розпорядив міністер маринарки будову одного панцирника І. класи, двох торпедовців, двох лінійних кораблів і двох кружалців. Вкінці 30. марця вийшов царський указ, котрим велено улущити узброєне російської полевой артилерії.

Сама Росія знехтувала проте радикально свою миротворну теорію, проголошену з таким шумом. В сліди Росії пішла Англія, призначивши ще значніші суми на воєнну флоту, відтак Німеччина

і Франция, а в найновіших часах рознеслись і в нас слухи, що бубуча делегація буде мусіла віддати 100 мільонів зр. не лише на побільшене воєнної флотії австрійської, але і на поставлене одного нового корпусу (в Берні) і справлене нових скорострільних пушок.

Як бачимо, то результат царского маніфесту був доси зовсім негативний. Поклик до розброєня викликав нові, ще інтензивніші зброєня в цілій Європі.

На гагскім конгресі не будуть підняті ніякі територіяльні питання. Держави європейські, Японія і Америка застереглись з гори, рухати квестію територіяльного посідання, хоч би і силою набутого. А о скільки нині відомо, то члени конференції поділять ся на три секції, з котрих перша займе ся питанням роззброєня, друга складом роз'ємного суду, а третя, зібравши весь материял в одно, представить позитивні внесеня повній конференції.

Дневники європейські виражають ся о конференції з великою резервою і несмілостю, неначе би предвиджували, що ціла ся акція, хоч в теорії гуманна і поступова, покінчить ся негативно. Результат буде хіба той, що конференція узнасть в теорії справу часткового розброєня пожеланою, але мабуть передвчасною справою, до котрої належало би стреміти, але котру осущити — ніхто не схоче. Дев'ятинацятий вік закінчить ся мабуть соломяним огнем в честь європейского мира...

З політичного поля.

Цісар виїхав 29. цвітня вечером до Пешту, а з відси до замку в Гедель, де перебуде до 19. мая. В сім дни явить ся цісар в військовім таборі в Бруку над Литавою, а 20. мая верне до Відня. Перед виїздом приймав цісар на окремій аудієнції гр. Голуховского, гр. Туна і міністрів

Рубера та Вітека, що вернули з інспекційної подорожі по Дальмації.

О скільки зачувати, то 18. мая збере ся у Відні екзекутивний комітет правіці, щоб враз з гр. Туном розглянутись в політичнім положенню. Предметом нарад будуть з конечности дві ті справи, довкола котрих від двох літ мотає ся внутрішня ситуація, с. є. чесько-німецький язиковий спір і угода з Угорщиною. Чеські дневники доносять, що гр. Тун з «волі корони» видасть язиковий закон на основі § 14-го, мимо того, що майже всі німецькі сойми підняли проти того протест, а і др. Енгель в імені молодческого клубу заявив, що до рішею сего питання компетентний лише чеський сойм. Ми в сій справі висказали вже свій суд і від него не відступаємо. Заким W. Abendrost з 11. марця подала офіційально вість, що правительство думає над видачею язикового закона, ми на початку лютого перевірили, що з сеї квестії нема другого виходу, як лише щоби гр. Тун рішив ся октроювати «справедливий» язиковий закон. Гадки Поляків поділені що до сеї справи. Одні піддержують октройоване, другі боять ся, щоби язиковий закон не став лихим прецеденсом для національних прерогатив польского елементу в Галичині. Чехи удають мабуть загнїваних, але згодять ся на закон, котрий чейже дає їм більшу поруку для їх національних прав, ніж теперішні розпорядженя, котрі кожде будуче правительство могло би самовільно відкликати. Католицькі людовці піддержують намір гр. Туна безуспівно. Позаяк однак октройований язиковий закон мусів би прийти відтак перед парламент для одобреня, то гр. Тунови буде тепер розходити ся о питане, чи правіця в цілости заявить ся за сим законом в парламенті?

Тяжка справа буде з угорскою угодою. Угри назирають на як найкорше порішене сего дражливого питання. Pester Lloyd бе на гр. Туна, що він в сім напрямі нічого не робить. Або ся угода є доброю для Австрії, — каже P. Lloyd тоді треба єї предложити парламентови або октроювати § 14-им, або є лиха, тоді най би є-

Українські гетьмани Бруховецький та Тетеря.

Івана (Нечуя) Левицького.

(Дальше.)

Окрім того Ташмакав передав гетьманови царський приказ, щоб він позаписував на папір всіх козаків, міщан, селян, їх землю, хуторі, млини, пасіки, худобу, щоб по тих записах з усього збирати в царську казну податки. Бруховецький говорив, що польський король перевозить військо через Дніпро, що біда висить над головою, записувати людей та землі тепер ніколи. Одначе нігде було дітись, коли так щедро постунив ся цареві. Гетьман мусів обіцяти окрім того, що він буде харчувати московских воевод і їх військо, що цар насадив в кожному українському городі: він записав на кожного московського воеводу по млинові на двоє коліс (добрі були животи в московських воеводах!) полковникам по пятьдесят восьмачок, підполковникам та майорам по двадцять пять, капітанам по двадцять, прапорщикам по десять, москалям по чотири восьмачкі житнього борошна на рік. А військо на поміч гетьманові все таки не приїшли з Москви...

Тим часом настала зима. Після Різдва 1664 р. король стояв уже за Дніпром. З ним

йшли значні польські воеводи Чарнецький та Маховський. В короля було небогато війська. Щоб запобігти ласки в українських селян, король викупив з неволі Татар українських бранців і пускав на волю.

В Київщині почали ся повстаня проти короля і Тетері. Його підняв славний запорожський атаман Іван Сірко. Сірко не любив Польщі та польских панів, не любив і Тетері за те що він тягнув до Поляків. Він був дуже прихильний до простого народу і ждав од московського царя добра для народа. Сірко стояв за царя і хотів привернути цілу Україну до Бруховецького. Цар прислав в Січ, на поміч Сіркові, Косогова. Поміч була невелика. Косогов привів всього-на-всього тридцять донських Козаків та шістдесят Калмиків, дикого народу, що живе аж коло Каспійського моря.

Сірко кинув ся в Крим, щоб не пустити Татар на поміч королеві, взяв Перекоп, спасав його, почім зачав пльондрувати татарські села під Перекопом, понад Дніпром та Дністром, побив велику силу Татар, набрав всякого добра і кинув ся на Поділе на річку Бог... Селяни й Козаки зачувши про Сірка, кинулись на Поляків та на жидів, начали їх вирізувати та грабити. Брацлавський та Кальницький полк, Могилів, Рашків, увесь уманський повіт одкинулись

од короля і піддалися під московського царя Сірко задумав одняти од Тетері всю правобічну Україну і оддати цареві.

В кінці мая Чарнецький з Тетерою напали на Бруховецького, били ся з ним цілий день од ранку до самого вечера.

Вступаючи в гетьманщину Бруховецького, Поляки не набрали з собою доволі харчів та сіна для коней. Вони сподівались достати собі запасів, завоювавши українські городи, але вийшло инакше. Городи не здавались. Харч та сіно прийшлося добувати силою, однимати в людей по селах. Козаки Бруховецького нападали на Поляків, однимали вози з хлібом та з сіном і вбивали польских жовнірів. Полякам прийшлося брати городи силою, а таких городів було мало не триста.

Поперед усього Поляки напали на Воронкове, ограбили його й спалили. Потім вони обступили Боришполь і почали кидати в город бомби. Город загорів ся. Боришпольці ждали на поміч мосовського війська, а військо не приходило. Тоді духовенство подало раду, оддати город. Ворота одчинились. Поперед усіх вийшло духовенство, а за ним вийшли Боришпольці; вони вели з собою звязаного сотника Собу і оддали його Полякам. Соба не хотів оддавати города Полякам і давав раду стояти проти По-

Австрія відкинула. і дала Угорщині вольну руку. Гр. Голуховський гостив імовірно недавно в Пешті задля угоди, а і тепер, в часі побуту цісаря в Геделе, буде мав нагоду, посередничити в тій справі межі гр. Туном а Сельом.

Ми вже згадували про письмо пос. Грегорчіча до маршалка горицького сойму, в котрім голова горицьких Словінців мотивовав абстиненцію словінських послів з горицького сойму. Пос. Грегорчіч жадав, щоби італіянська більшість поза соймом увійшла в переговори з словінськими заступниками. Маршалок Паер відповів під днем 21. цвітня, що він рад би вирівняти суперечности межі обома народами. На сю відповідь подав п. Грегорчіч до відомости Паера уелівя, під якими словінські послы могли би явити ся в горицькім соймі. Уелівя ті гласять: хочемо рівних прав з італіянським населенем краю, с. е. повної мовної рівноправности в соймі, урядах, судах та школах. Урядники в мішаних повітах мусять знати словінський язык. В соймі будуть словінські послы в рівнім числі вибрані до всяких комісій. Реферати в справах словінських будуть віддавані Словінцям. Краєвий шкільний фонд буде запомагати повітові шкільні фонди в висоті 80%, плат учительських. Плата учителів народних шкіл буде підвищена. Сойм буде субвенціонувати будову доріг і регуляцію рік в словінській часті краю, щоби була дана спроможність, жадати відтак субвенцій з державних фондів. Сойм визначить постійні суми на поборюване філоксері і знесе високі мита на краєвих дорогах.

Демонстрації робітників в робітничі свята 1. мая відбули ся в Відні і в провінціальних містах досить спокійно. Пароля, яку видано, гласила як і минулими роками: осьмигодинна денна праця і безпосереднє загальне право голосованя. Лише віденські соціальні демократи добавили оклик: най жие інтернаціональна, спасаюча народи соціальна демократія! Додамо до того, що соціалісти розділились в найновіших часах на два табори. Один з них стоїть при програмі Маркса і Енгельса, другий станув по стороні лондонського вождя соціалістів, Бернштайна. Марксисты ждуть на хвилю, коли ударить 12 година, в котрій наступить великий соціальний переворот в Європі і спасе робітничий пролетаріат. Бернштайнисты не надіють ся (враз з німецьким Лібкнехтом) такого перевороту і наміряють чистою еволюцією дійти до своїх прав, подібно, як англійські робітничі спілки. Як минулими літами, так і сего року, відбув ся в Відні великий похід робітників до Пратеру. Широка кресаня, червона краватка, червона шарфа через груди з написом: »8-годинна праця«, червоним сукном застелена трибуна з бюстом Маркса, червона парасолька у женщин — от і все, що знаменувало віденських соціалістів.

Райфайзенки в Долішній Австрії.

Посол соймовий др. Мітша і тов. поставили в долішньо-австрійськ соймі дня 20. надоліста 1885 внесенє, щоби сойм поручив виділові краєвому розслідувати в відповідний спосіб причини з'убожіння селянської людности, а особливо чи на се з'убожінє не впливає хибна організація селянського кредиту іменню кредиту особистого, при чім випадало би ся застановити, чи не належало би приступити до оснóвуваня селянських кас ощадностей і позичок на взір таких кас в німецькій державі, котрі там показали ся дуже хосенними.

В прихильнім полагодженю сего внесеня сойм ухвалою з дня 7. січня 1886 поручив виділові краєвому розслідувати організацію і розвій кас ощадностей і позичок системи Райфайзена, на місци в Німеччині, як рівнож систему оподаткованя тих кас і здати собі справу на найближшій сесії.

Виділ краєвий виконуючи повисше припорученє, вислав в р. 1886 до Німеччини трех делегатів, а то: учителя вандрівного Belleville, урядника рахункового Калліка і літерата д-ра Лебе (Löbe), котрі частію разом, частію кожний з осібна звиділи кільканайцять кас, союз тих кас в Найвід, розмовили ся з самим творцем тих кас, Райфайзеном і кожний з осібна зложив виділові краєвому справозданє зі своїх студій.

Повисше згадині делегати розділили ту роботу між себе в той спосіб, що др. Лебе описав каси Райфайзенівські з загального становища економічного і їх історичний розвій; справозданє Калліка займає ся подрібним урядженем тих кас і оподаткованєм; вандрівний же учитель Бельвіль представив результати діяльности кас Райфайзена в Німеччині і вплив, який они на поли дешевого і догідного кредиту для селян і взагалі на поли економічний осягнули. Крім сего всі три делегати висказали в своїх справозданнях свої заміти і погляди о головних засадах і організації кас Райфайзенівських, котрі під кожним взглядом випали користно.

На підставі тих студій — нижньо-австрійський виділ краєвий предложив в р. 1886 сойму справозданє ч. XI, в котрім горячо захвалює соймови закладанє і підпиранє кас Райфайзена, яко для селянської людности дуже позиточних і добродійних. Передовсім підносить, що належало би підпирати закладанє тих кас через уділюванє субвенцій на перше урядженє — т. е. на їх зареєстрованє в суді, на закупно книжок і всяких друків, каси огнетривалої і оплачуванє инших коштів, як стемплів і т. п. з таким основанєм сполучених.

Субвенції мали би бути уділювані лиш таким касам, котрі би прийняли головні засади Райфайзена, а іменню:

а) обмеженє діяльности каси на малий округ, в превилі на одну громаду політичну, або

парохію, а виімково лише на найближші сусідні громади;

б) необмежену поруку;

в) устанóвленє як найменших уділів, котрі не приносять дивіденд, лише опроцентованє не висше від проценту від вкладок щадничих;

г) безплатність Заряду (Дирекції) і членів Ради надзираючої з виімком касієра (Zahlmeister) котрий

д) до заряду належати не може;

е) приймає малых вкладок ощадности;

ж) побирає низького проценту від уділений позичок, найвисше 5%;

з) виключенє уділюваня позичок на векслі і обмеженє уділюваня кредиту лише на членів спілки; термін сплати позичок не може бути надто коротким, ані надто довгим, найдовший не повинен переступати двох літ (тепер 4);

и) осягнений річний чистий зиск повинен бути обертаний на утворенє фонду резервового, в котрім члени не мають жадної участі, і

к) посереднє впливанє на членів спілки від зглядом моральним і економічним.

Виділ краєвий в своїм справозданю пояснив і умотивовав близше повисші головні засади, а то на підставі довголітної діяльности тих кас Німеччині і згідно з опінією своїх делегатів.

(Далі буде).

НОВИНКИ.

— Дар. Цісар уділив з своїх приватних фондів для погорільців в Скалі запомоги в квоті 3.000 зр.

— Ц. к. Дирекція залізниць державних оповіщує: Північно-німецький рух товаровий з Галичиною і Буковиною. З днем 1. мая 1899 входить в жите додаток VI. до тарифи, часть II, зшиток 3.

На представленє інтересентів продовжило ц. к. міністерство залізниць в порозомію з міністерством скарбу, рескриптом з дня 16. цвітня 1899 ч. 16.456 оповіщений у Вісті. розп. д. з днь 15. цвітня 1898. ч. 48 речинець до уживаня листів перевозових старого виданя по конєць жовтня 1899. — В тім часі можна отже уживати бланкетів старого виданя, а то не тільки при надаваню посилок до стаций залізниць австрійських, але також в наслідок порозуміня ся з кор. угор. міністерством торгівлі, до стаций залізниць угорських.

— Шевченкові роковини святковано сего року в Петербурзі, Полтаві, Київі, Черніхові та Сиферополі — Котляревського пам'ять в Харкові — пам'ять Максимовича в Київі — Гребінка та Сковороди в Київі. Як бачимо, число національних свят більшає раз-у-раз на Україні мило гнету московського кнута.

— Письменні і устні іспити кандидатів учительського стану для гімназій і реальних шкіл зачнуть ся перед львівською іспитовою комісією 25. мая.

— В справі еміграції до Бразилії. Міністерство заграничних справ звернуло увагу міністерства внутрішніх справ на се, що в послідних міся-

ляків. Поляки не зачіпали людей, не кинулись різати, але забрали весь хліб в городі.

Була страшна грязюка. Польське військо на силу тягло ся далі до Остра. Остер стояв в кутку над Десною і маленькими річками Остром та Папроком, там де вони вливають ся в Десну. По один бік города було страшне болото, по другий бік стояла твердиня. Вода в той час дуже прибула і підтопила город. Взяти город було дуже трудно, але на щастя Поляків зразу вдарили морози та такі здорові, що через кілька днів можна було ходити по леду. На Миколи Поляки накидали по леду хворосту і почали підступати під город, а військові слуги кинулись по селах, порозбірали хати і почали ставити мости. Через мости покотили гармати і почали бити на город; піше військо полізло через вали. Козаки одбили Поляків, але опівночі втікло з города московське військо. Король обіцяв поминувати Остерців, як вони самі оддадуть город; він став на квартирі в передмії в одній хатині, розпустив військо на квартирі по селах на одпочинок. Так Поляки стояли цілі різдвяні свята. Вони ждали, поки минуть страшні морози, котрі вдарили несподівано.

Тим часом друга половина польського війська, під рукою польського воеводи, сполученого Українця, Чарнецького, пішли на другий бік од

Остра забірати городки та села. До Чарнецького пристали козацькі Тетерині полковники Богун та Гуляницький. Поляки взяли Ромен. В Ромні люде випустили московське військо й самі повтікали, покинувши хати пустками. За Ромном поздавались і другі городки та села не стільки Полякам, скільки Богуніві, котрого ймення було славне між козаками.

Одно Манастирище довго не оддавалось. Поляки взяли його, ограбили людий і оддали в полон Татаралі.

Набравши в полон українських людей, Татари більше не хотіли помагати королеві і пішли собі в Крим. Король просив їх зістатись, Татари не послушали. Тоді король послав звати до себе Тетерю, котрий стояв за Дніпром. Тетеря, доставши од короля приказ, перейшов через Дніпро і простував до короля з своїми козаками через Прилуки.

Зараз після Різдва, 1664 року, король Ян Казимір задумав йти просто на московське царство і виступив з військом з Остра. Поляки поминули Ніжні, бо в Ніжині була дуже сильна твердиня, і прямували до границі московського царства. По дорозі трапилося над самою Десною містечко Солтикова-Дівка. Кругом містечка були насипані вали, обгорожені частоколом. Кінець містечка стояв замок, збудований кругло

на спосіб місяця-молодика. З трьох боків замку текла річка. В тому місці вода ніколи не замерзала, бо на дні ріки дуло багато джерел. Замок і містечко були в руках одного Донця, на прізвиське Трикача. Козаки затопили порони в воді і думали витягти їх тоді, як прийдєсь ся втікали од Поляків.

Корольовий трубач приїхав до валу і закричав, щоб козаки оддали Полякам містечко. Козаки крикнули, що Солтикова-Дівка залежить не од короля а од царя. Трубач одїхав і знов приїхав вдруге. Козаки почали на його стреляти. Тоді король звелів Полякам наступати на містечко. Було вже над вечером. Загрімилі гармати. Дим підняв ся хмарами, аж на дворі стемніло. Кулі полетіли в містечко. Поляки полізли на вали. Козаки так почастували їх шаблями, що Поляки одступились од валів. Козаки вискочили зза валів і почали бити Поляків. На дворі почало смеркатись. Поляки покотили поперед себе застави з колодок, щоб заслонити себе од козацьких куль, але козаки знов одкинули Поляків. Вже настала ніч, а битва тягла ся. В той час, як козаки бились на валах, польські військові слуги пішли шукати на річці броду і натрапили на затоплені порони. Слуги перекопали греблю. Вода шубовснула в прокіп і порони виринули з води. Поляки скочили на порони, і

цяк більшає число емігрантів з австрійських та угорських країв до С. Павльо в Бразилії. Коли-ж знов італійське правительство заборонило своїм підданим емігрувати туди, побоюєся конзуля в С. Павльо, що в найближшій будуччині еміграційні агенти звернуть ся з більшою силою до австрійських країв, аби виправити звідси як найбільше емігрантів до С. Павльо до Бразилії.

— **Цукроварні на Україні.** В протязі 1899—1900 років пропонує ся збудувати до 30 нових цукроварень. Тоді загальна скількість цукроварень в Росії осягне 264.

— **Число Русинів в Австрії.** Др. Фрако дійшов до ось яких результатів на підставі краєвої статистичної публікації (Rocznik statystyki Galicyi, wydany przez biuro statystyczne pod kierunkiem dra Tadeusza Rutowskiego, Rok V. 1884 do 1897): Русинів є в Австрії 3,133.283 душ, а Польків є 3,107.479 душ.

— **Еміграція з України.** З початком весни почали рушати переселенці в Південно-Усурійську країну через Одесу. Найбільше переселенців рушило з Київщини — 5.200 чоловік, з Полтавщини — 1.000, з Черніхівської губ. — 1.000, з Волинської — 250, з Харківської 62, з Подільської — 23, з Курської 20.

— **Біциклі в судах.** На початку сего року радила ся львівська апеляція всіх судів чи не корисно було би справити кожному судови біциклу. На се більшість судів згодила ся і здає ся, недовго вже побачимо возних на верхах.

— **Відслонення пам'ятника цїсареві Елисавети** в Ментоні сіяло величавою маніфестацією. Промови виголосили: мер Ментони, генеральний австрійський конзуль з Нікеї бар. Гуровський та представителі австро-угорської колонії і угорської праси. Відтак відбув ся перед пам'ятником похід всіх міських товариств. На пам'ятнику красує ся напись: «Пам'яті цїсареві Елисавети виставили мешканці Ментони сей пам'ятник».

— **Староста Міхель в Богородчанах** завісив ухвалу тамошньої повітової ради, що призначила субвенцію на католицькі місії в сїм повіті. Намісництво звернуло ся з запитом до виділу краєвого, чи староста Міхель не переступив в сїм разі обсягу своєї діяльності? Виділу краєвий відповів, що ся справа належить виключно до обсягу діяльності повітової ради і не підходить під інгеренцію політичних властей.

— **Бурі на Угорщині.** Зріжних околиць з Угорщини приходять вісти, о страшних бурях. І так над Будапештом шаліла на днях така буря і грім вбив жовніра, що стояв на сторожі коло касарнів ім. Франц Йосифа. В Міскольчі падав пів години сильний град і поробив дуже великі шкоди.

— **Проти п'яниць.** Від дня 1. січня існує вже в Англії право, після якого можна всіх признаних за п'яниць віддавати на час до трех літ до закладу, що призначений на ліченє від п'яництва. Крім сего позваляє се право помістити в сїм закладі кожного, що єго побачить ся чотири рази на рік на публичнім місци п'яного до того степені, що міг би зняти яку бучу. Як бачимо, не думає вже довше ліберальна Англія терпіти п'яницям.

— **Сумна пригода** лучила ся в суботу по полудни на розі вулиці Дзялиньських і Городецької. Шестилітний син залізничного слюсаря, Адам Добош бавив ся з своїми ровесниками пилкою. Пилка впала єму між шини трамваю як раз тоді, коли надїхав віз трамваєвий. Нерозважний

хлопець скочив за пилкою, але нога посовгла єму, впав під віз і колеса відрубали єму голову. Се все склало ся так нечайно, що візник не був в силі спинити возу. Хоч по єго стороні нема вини, все-ж таки єго арештували, та коли вставив ся за ним директор електричних трамвайів, пущено єго на волю. Дивне, що тому самому візникови Дуді приключила ся така подія вже кілька разів, та все показало ся, що він не винен. Іронія долі і тут єго переслідувала! Він так загриз ся смертю сего хлопця, що розхорував ся на добре. І мати убитої дитини не могла перенести на собі сего тяжкого удару — она ошаліла з розпучки. Тепер трудно сказати по чийї стороні вина. Візник не міг бачити хлопця, бо сей вискочив з боку, хлопець також не дуже то розумний, коли зважив ся на таке діло. Ну, то на кого-ж звалити вину? Хіба на се, що в сїй стороні міста трамвай майже тре собою о мури каменець, — тому то така пригода може лучити ся й старшому чоловікови, що нараз оберне ся наляканий надїждяючим з задку трамваєвим возом, втратить рівновагу та найде ся під колесами.

— **Коби ще і у нас!** В Москві завязало ся товариство взаємної помочи жінок, що виходять замуж. Родичі або свояки платять означені вкладки, а інтересована особа дістає відтак коли віддає ся 3000 рублів віна! Кілько то у нас найшло би ся женихів, ласих на 3000 рублів віна! Та они можуть лише на се зітхнути: Коби то ще і у нас!

— **Амант Н. Н.** побив на днях свою суджену Карольку С. та розтрав їй долішню губу так, що аж покликано рятункову стацію. Забув мабуть про се, що при кождім поцілюю пригадає ся єму ся подія.

— **В папірнях** Сполучених Держав вироблюють нечуваних розмірів аркуші паперу. Найбільшим з тих аркушів є широкій на 2 метри 43 сантим., а довгий на 22 кіломет. 430 метрів. Майже всюди є він однако грубий. Сей аркуш паперу може ледво 12 робітників піднести.

— **Робітничє свято у Львові.** Як що рік, так і тепер святкували робітники 1. мая. В часі походу робітників через місто прийшло до деяких заворушень. Соціалісти хотіли всилувати некареких робітників, аби не робили того дня і притім знищено кілька некарень.

— **Театральна повість.** В Тепліц заповів директор тамошнього театру нечувану повість. Прикінці старої, оклепаной штуки виходить він на сцену з револьвером і каже: Тепер зачинає ся та заповіджена повість — тай враз з сими словами стрілив до себе. Але видно не вигасла в нїм стара привичка, бо як грав комедію ціле жите, так відіграв її і тепер. Повалив ся він вправді на землю, але куля не зранила єго майже цілком. На питанє поліції о причину вистави такої «сензаційної штуки» пояснив се тим, що хотів зробити собі смерть, бо не мав чим поплатити довгів та гажі акторам.

— **В Бориславі** позамикано кілька копалень, бо внутрішнє урядженє, як кажуть, не відповідало вимогам приписів. Між робітниками, що лишили ся без хлїб, крайнє огірченє. 29. цвітня спроваджено там війско.

— **Панна Данцевичівна,** донька судового урядника в Станиславові, засуджена станиславським судом на дві неділі за те, що помогла жужу Брунцкому до утечі з тюрми, відкликала ся до вишшого краєвого суду, а сей замінив єї кару на 3 місяці тяжкої тюрми.

підпилили під самий замок і почали рубати чаштокіл. В замкові були самі молодичі та діти, котрих сховали там козаки. Прислуги дали знати в польський стан. Польські жовніри напали на замок, прикотили тарани і проломали таранами стіни. Козаки почули, покинули вали і побігли в замок спасати жінок та дітей, але опізнились.

— Згода! просимо милости! — закричали козаки.

Поляки обіцяли помилувати їх, як вони здадуть ся їм. Козаки одчинили ворота: «Немавам милости!» закричали Поляки, вскочивши у ворота темної ночі, і почали рубати в пень козаків, жінок і дітей.

Один польський капітан хотів спинити одубілих Поляків, але його скалчили. Десять тисяч народа вирізали польські жовніри. Трубац упав з простреляним горлом.

Після такого кривавого діла король рушив на Сосницю: В Сосниці не було полковника; війська було небогато, і козаки самохіть оддали город королеві. З Сосниці король пішов на містечко Нові-Млини. В Нових-Млинах зовсім не було війська: воно й необоронялось. Поляки перейшли через його і за містечком розспали шатра і розклали багаття. Однє польський воевода Празмовський віз з собою багато грошей,

дорогої посуди од королівського стола і всякі папері. Він став на ніч в містечку. Про се довідав ся конотопський сотник Нужний і з своїми козаками несподівано вскочив в містечко. Празмовський ледві встиг вискочити і втікти, а всі гроші, дорога королівська посуда, папері, навіть військова срібна чернильниця, все попало в козацькі руки.

Король хотів іти на Батурин, де стояв Бруховецький з головним козацьким військом, але королівські посланці довідались, що в Батурині великі твердиня і багато війська. Король покинув Батурин і рушив на Путивль. Тут Поляки довідались, що туди прийшло сьвіже московське війско, і король повернув до Глухова.

Глухів був крайній український город, недалеко од границі московського царства. Взявши Глухів, король міг набігти на московське царство. Він звелів взяти Глухів. Ставши станом за кілька верстов од Глухова, король звелів Чарнецькому з пішим військом та з гарматами йти на приступ.

(Далі буде).

— **Курс в низшій рілнійшій школі в Ягольниці** починає ся 1. липня с. р. Поданя, заосмотрені між иньшим сьвідоцтвом укінчення 4. класи народної школи треба вносити до 31. мая. Сини селян, що мають своє газдівство, мають першєнство перед иньшими кандидатами, та найдуть безплатне уміщенє і удержанє в школі. Дирекция означить час вступних іспитів.

— **Огні.** В Дорошові коло Жовкви згоріло 13 селянських хат. Шкоду числять на 11.000 зр. Огонь підложила 5-літня Марія Деревенька, що роздобула десь сірників та бавила ся ними в stodolі Костя Маргина. — В Віддині, в Болгарії згоріло 400 хат. — В Будапешті зняла ся пожежа в будинках товариства для виробу сьвічок і мила, та тревала до ночі. Огонь злокалізовано. Згоріло 16 великих будинків зі складами ріжних товщів. — В Пиньску на Литві знищив огонь майше чверть частини міста. Згинуло в огни сїм осіб. В Харкові згорів пятиповерхний млин Гладкова. Шкоду обчислюють на 15.000 рублів.

— **Після Фальба** будуть від 8. до 14. мая бурі між 14. а 21. свігні! Дни 9. і 25. мая є критичні другого ряду. Капітан Ледоховський, що від якогось часу ліпше віщує як Фальб, каже, що від 1. до 9. мая буде змінна погода, дощ і зимно, від 9. до 23. зимний воздух, відтак гарна погода, потім знов змінна погода, а прикінці місяця гарно та тепло. І вір тут кому хочеш!

— **Товариство взаємного кредиту «Дністер»** стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою у Львові, зникає стопу процентову від вкладок щадничих на 4%, почавши від 1. липня 1899. До 1. липня 1899 будуть вкладки опроцентовані ще на 4½%.

— **Дрібні вісти.** Президент висшого краєв. суду др. Тхуржніцкий виїхав вчєра на візитацію судів, на цілий тиждєн. В часі неприсутности заступає єго віцепрезидент др. Дилевський. — Краєвий мавшалок ґр. Бадені виїхав до Радехова. — Віцепрезидент краєвої шкільної Ради М. Бобжинський виїхав до Кракова на публичне засіданє академії наук. — В суботу найшов змерть на перегонах в Аляб на Угорщиці бр. Осип Баворовський, галицький шпортемен. Числив він 32 р. житя.

Телеграми.

Відень, 3. мая. Пресвитерия віденьської громади євангелицкого, авсбургського віроісповіданя оголошує в дневниках комунікат, в котрім виступає против використання євангелицької церкви для політичних цілей, бо зміну віроісповіданя з цєковного становиска годить ся лише тоді пошанувати, коли се впливає з релігійного переконаня одиниці.

Відень, 3. мая. З між ріжних суперечних вістий можна прийняти найправдоподібнішою, що проєкт язикового закона вже уложений і готовий до оголошеня правительством на підставі §. 14. Правительство вижидає ще тільки опінії правниці.

Відень, 3. мая. N. fr. Presse доносить, що небавом пічуть ся в Будапешті нові переговори межи обома правительствами в справі продовженя угоди. Мадяри годять ся на р 1903, австрійське правительство хоче продовженя угоди аж до р. 1907 навіть в такім разі, колиб угода стала в позапарламентарній дорозі.

Прага, 3. мая. На вчєрашнім засіданю чєского сойму намісник ґр. Кудєнгове відповідав на інтерпеляцію в справі подій в Хебскім суді, де предсідатель трибуналу заборонив адвокатуви др. Міріцкому промовляти по чєски. Намістник зганив поступованє дотичного суді, а що до уличних ексцєсів запримітив, що др. Міріцка по части сам став їх причиною, бо грозив юрбі револьвером. Поліция міська показала ся за слабою супротив товни демонстрантів, тож не на неї належить звалити вину, але на всякі демонстрації і ексцєси, суперечні з німецько-австрійським патріотизмом.

Будапешт, 3. мая. В розправі сойму над впровадженєм виборчих судів, забрав голос президент міністрів Сель і заявив, що ся устава має на цілі стеречи чистоти виборів в троякім напрямі: против перекуиства, надужитя власти і уживаня релігії і церкви для виборчих впливів.

Берно мор., 3. мая. Стрейк обняв 12.000 робітників ткацких. Стрейкуючі змусили всіх ткацких робітників у тамошних фабриках до стрейку. Самі властителі тих фабрик інтервєнювали між робітниками.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд			Поїзд		
посп.	особ.		посп.	особ.	
до Львова			зі Львова		
	6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6:15	до Підволочиск (Києва) Бродів дв. головний	
	7:10	з Зимної-води	6:30	» » дв. Підзамче	
	7:40	з Янова	6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7:55	з Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия	8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	8:05	» » на дв. головний	9:25	до Янова	
1:30	8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:35	до Підволочиск, Бродів	
	9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
1:50	11:15	з Ярослава і Любачова	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.	
	11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова		» » тільки в неділі і свята	
	1:01	з Янова	1:55	до Підволочиск (Києва) Бродів дв. голов.	
	1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки	2:08	» » дв. Підз.	
		від 7. вер. до 15. пад. включно	2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вер.	
2:20	5:15	з Підволочиск (Києва) Бродів на дв. Підз.		» » включно в неділі і свята	
2:35	5:40	» » на дв. голов.	2:45	до Іцкан, Ясс, Букарешту	
	5:55	з Сокаля, Белець і Любачова	2:55	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Рашів	
Ніч			3:05	до Стрия, Скольного тільки від 1. мая до	
				» » до 30. вересня включно	
8:45	6:10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	3:15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
	6:20	з Іцкан, Сучави	3:20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30.	3:26	до Брухович	
		вересня щоденно, а від 1. червня до 15.	5:25	до Ярослава	
	7:58	» » тільки в неділі і свята	Ніч		
	8:15	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16.	12:50	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
		серпня до 10. вересня вкл. щоденно	6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
	8:30	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща	
12:16	9:21	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	7:10	до Сокаля і Рави рускої	
12:30	9:55	з Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту	7:20	до Тернополя дворець головний	
	10:10	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	7:42	» » дворець Підзамче	
	10:08	з Підволочиск (Києва), Бродів на дв. Підз.	8:35	до Янова від 1. мая до 31. мая щоденно	
	10:25	» » на дв. голов.	10:40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
	10:30	з Лавотного (Пешту) Хирова	11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
	12:10	зі Скольного, Калуща	11:32	» » дв. Підзамче	
	3:03	з Підволочиск на дворець Підзамче	4:10	до Кракова (Відня, Берліна)	
	3:30	» » на дворець головний	5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня	
2:16	6:00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока			

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а імено 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переховання папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі папирний сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдодатливіш зарадження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовим.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреев. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариям всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі звариди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідогневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарфи „Дністра“ дуже умірковані, услія обезпечень корисні, а шкоди зліквідують ся безпроволочно. До кінця 1898 року виносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при пожитках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє пожитки за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вклади до опроцентованя від членів і третих осіб по 4½% до 1. липня 1899, від 1. липня 1899 будуть вклади опроцентовані по 4%. Уділ членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожитку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрѣ“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сільского жита.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. — На поштову оплату 5 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедия в 5 актах з другої половини XVI віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 55 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше увзгляднюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, улица Зибликевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —

Інші товари по умірених цінах.

Хорі на легкі

КОНКУРС.

Комітет інститута Руского Товариства педагогічного для дівчат під покровом св. О. Николая у Львові, пошукує господині до заряду домом і кухнею. Услія: вік 30—40 літ, нагляд над порядком домовим і над кухнею, ціле удержанє, мешканє і до 10 зр. пенсії місячно. Близші інформації уділить член комітету Кость Паньковский, ул. Театиньска ч. 19. у Львові. — Речинєць до 1. червня 1899.

одержать завжди певну поміч або пільгу по ужитю мого „Мальтолю“, який я випишюв. Кашель, хрипка, астма, флегма, катар легких і гортанки, дерте в горлі і п. устають по кількох днях.

Сотки уживають сего средства з найліпшим успіхом, як про се свідчать свідтлі подяки, що надходять кожного дня. Мальтоль не є якимсь тайним средством, але препаратом, витавореним після мого власного способу з екстр. мальт. комп., а продажу сего средства дозволена поліційно і часто поручають его лікарі.

Ціна 3 пушок м. 4,90, 6 пушок м. 9,00, 12 пушок м. 16,00 за гроші або післплатою.

Фляшка на пробу мар. 2,10.

Wilhelm Biebr Fabrikant des Maltol
Königsberg i. Pr.